

El Museu Can Framis revela en una exposició la profunditat de l'obra pictòrica de Jorge R. Pombo

Pintar, encara

Maria Palau
BARCELONA

A finals dels anys noranta, quan la càmera de vídeo es va convertir en l'eina de treball de la majoria d'artistes joves, Jorge R. Pombo (Barcelona, 1973) es va agafar fort al pinzell. I va començar a pintar a l'oli, el summum de la tradició de l'art. Només tenia 24 anys i la clara convicció que per ser bon pintor abans que res havia de comprendre la pintura. I això significava mirar enrere i, d'entrada, sentir vertigen.

Però Picasso li va indicar el camí: copiar els altres rai, el problema és copiar-se un mateix! I així es va iniciar Pombo. No inspirant-se, sinó escodrint les cuines dels genis de la pintura. Més que què van pintar, el que a ell li interessava saber és com van pintar. El *què* ha quedat obsolet, "estèticament i políticament", diu; en canvi, el *com* és plenament vigent per explicar el món d'avui.

Que la pintura no és un llenguatge vàlid per denunciar els mals del nostre temps o per comprometre's amb les preocupacions de l'home actual? Que —com pregonen alguns— només serveix per donar visions edulcorades de la realitat que decoren mansions? Vagin a veure l'exposició que el Museu Can Framis, de la Fundació Vila Casas, li ha organitzat, *Viaje a la esencia de la pintura* (fins al 30 de gener), i s'adonaran que pintar pot ser (no sempre ho és, però) una manera revoltada d'interrogar-nos i d'interrogar el que ens envolta.

El jove Pombo va tenir sort. Només emergir com a artista el va caçar la galeria Joan Prats, que li va donar visibilitat fins al 2010. Llavors ell va trencar la relació per anar-se'n a viure a Nova York. No és que Barcelona se li hagués quedat petita, que també, sinó que l'impulsava el neguit d'aventura. Ha anat canviant de domicili unes quantes vegades. Actual-

Jorge R. Pombo es defineix com un artista errant ■ QUIM PUIG

ment resideix a Itàlia, però tampoc veu aquest país com un destí fix. D'aquest trànsit es nodreix moltíssim la seva obra.

El cas és que, sense galeria a Barcelona, el seu treball dels últims vuit anys no s'ha pogut seguir. I aquest silenci és el que cobreix ara la mostra de Can Framis. Se'n podria dir retrospectiva, però la comissària Marie-Claire Uber-

Pombo copia obra de mestres antics i la transforma amb dissolvents que la tornen abstracta

quoi prefereix dir "síntesi" de les diferents sèries que ha anat gestant. De fet és una constel·lació d'obres que s'imenten les unes amb les altres. Tant li fa quina precedeix l'altra. Uberquoi assenyala que el primer impuls és sempre "l'apropiació" d'imatges alienes. Imatges que tant poden ser un iceberg, la façana d'un edifici, una obra mestra de Tintoretto, Ca-

ravaggio o Delacroix o una vista aèria d'una ciutat extreta de Google Earth. Totes reben el mateix tractament. L'artista les reproduceix als seus llenços exactament iguals, per tot seguit procedir a esborrar-les amb dissolvents o, inclús, amb rodets de pintor de parets. Pombo expressa així "les dificultats de representar la realitat" i alhora esmicola una de les separacions més caduques de l'art, entre la figuració i l'abstracció.

A l'abstracció hi arriba, precisa l'artista, "per alliberar la imatge". "És un retorn a la seva natura de taques de colors", indica. Aquest procés iconoclasta no és, doncs, destructiu sinó constructiu. Velles imatges són l'estímul per crear-ne de noves, que al seu torn també homenatgen els gegants de la pintura contemporània, amb especial devoció per Gerard Richter i Sigmar Polke. Antigues i modernes conviuen superposades en la seva pintura, com una seqüència estratigràfica. Pombo s'estima tant la pintura que vol que els seus quadres transmetin aquest amor pel seu treball: és habitual trobar en les seves teles les emprem-

tes dels culs dels pots de pintura que ha fet servir. L'accident, l'imprevist i l'atzar també formen part de l'obra.

El gran tema de la seva pintura és "la condició humana", i això malgrat que en les seves peces no n'hi hagi mai cap, de figura humana. Una absència simbòlica que invoca el desassossec de l'home en un món hostil i desnaturalitzat.

Natura desfermada

Tampoc n'hi ha, de presència humana, en el treball fotogràfic d'Álvaro Sánchez-Montañés (Madrid, 1973), amb el qual la Fundació Vila Casas també dona per inaugurada la temporada a Can Framis. Però la seva mà cruel s'intueix en cada imatge.

Sánchez-Montañés, guanyador del Premi de Fotografia 2017 que concedeix aquesta institució artística, presenta *No como el caos*, un projecte fotogràfic a l'entorn d'arquitectures abandonades, algunes de les quals engendrades o destruïdes per la supèrbia humana, que després d'haver-se apropiat de la natura, aquesta torna a guanyar el terreny perdut. ■